

Cartea BeMidbar (Numerele) במדבר 5779

Cartea BeMidbar este a patra carte din cele cinci (*humaş*) din Tora. Cartea mai are un nume şi anume „Cartea numărărilor” nume atribuit pe baza celor două recensăminte descrise în carte şi încă unul a Leviţilor. De aici şi traduceri în greacă şi cele în latină (numită Vulgata), Numeri, iar de aici şi acelaşi nume în româneşte. Numele ebraic BeMidbar înseamnă „în pustiu” şi are în vedere însuşi conţinutul cărţii, care descrie peregrinările evreilor prin deşert timp de 40 de ani. Mai specific este primul cuvânt din expresia *BeMidbar Sinai* במדבר סיני, adică în deşertul Sinai din cap. 1 versetul 1. În fond cartea se concentrează pe al doilea an după ieşirea din Egipt şi pe ultimul an înainte de intrarea în ţară. Ea conţine 36 de capitole şi este împărţită în 10 pericope.

O mare parte a cărţii este o poveste care se întrerupe în pericopa Korah în anul al doilea de la ieşirea din Egipt şi se reînnoieşte în capitolul 20, la începutul anului 40 în deşert. Dar cartea cuprinde şi mişvoturi. Marele înţelept Rambam (Maimonides) ne informează că această carte conţine 52 de mişvot ase (să faci) עשה şi *lo taase* (să nu faci) לא תעשה, care se practică (se respectă) de generaţii.

Despre faptul că cartea conţine referiri la doar doi ani de cutreierări prin deşert ne explică, printre alţii, marele înţelept Avraham Even Ezra (Spania, sec. 12) la comentariul pentru Numeri 20:1: „Şi iată că nu este în Tora nici un eveniment sau o profeţie decât dacă s-a petrecut în primul an sau în anul al patruzecilea (primul an înseamnă primul an în pustiu, adică al doilea an de la ieşire)”.

Una dintre explicaţiile interesante şi instructive la întrebarea de ce Tora nu expune evenimentele petrecute în aceşti ani, găsim la marele înţelept Ramban (Nahmanides), care ne spune că Tora nu vine să ne prezinte istorie, ci să ne înveţe şi să ne îndrume cum să ne comportăm în viaţă datorită înţelegerii acestor povestiri. Din cauza asta, găsim în carte prezentate o abundenţă de evenimente petrecute într-o anumită perioadă foarte scurtă. iar pe de altă parte o perioadă foarte lungă fără evenimente şi fără nici o importanţă.

Cartea BeMidbar (Numeri) ca şi cartea VaYikra (Leviticul) sunt o continuare directă a cărţii Şmot (Exodul) cap. 40 versetele 34-38. Însă este interesant că cartea Leviticul este o continuare a versetelor 34-35, pe când cartea Numeri este o continuare a versetelor 36-38. Din punct de vedere istoric mişvoturile de la începutul cărţii Levitic i s-au dat lui Moise de la începutul celui de al doilea an de la ieşire, iar capitolul 9 din Numeri începe cu începutul anului doi. Numai după aceea vin în ordine cronologică evenimentele începând din capitolul unu, din luna a doua a anului doi.

Din punctul de vedere al perioadelor care s-au succedat de-a lungul peregrinărilor descrise în carte, acestea sunt următoarele patru:

1. Capitolele 1-10: la poalele muntelui Sinai
2. Capitolele 11-18: în pustiu., rememorând evenimentele anului doi de la ieşire
3. Capitolul 19: Mişvat „vaca roşie” פרה אדומה *para aduma*
4. Capitolele 20-36 (sfârşitul cărţii): evenimentele anului 40 al Exodului

Din punct de vedere cronologic, cartea Numeri continuă prezentarea evenimentelor petrecute de Roș Hodeș Nisan al celui de al doilea an după cartea Exodul. De exemplu, la recensământul prezentat la începutul cărții, evreii au fost chemați să participe în ziua de întâi al celei de a doua luni (Iyyar) al anului doi de la ieșirea din Egipt. Dar pregătirile au început cu mult înainte încă în pericopa „Ki tisa” și în alte câteva părți în cartea Exodul, deci într-o perioadă anterioară. Evenimentele descrise în capitolele 20-36 s-au petrecut într-o perioadă de 5 luni ale anul 40 de la ieșire.

Din prezentarea tuturor detaliilor acestor evenimente ne surprinde disproporția între niște descrieri lungi și detaliate ale unor evenimente petrecute într-o perioadă scurtă de timp și absența unor descrieri, cât de cât amănunțite, ale altor evenimente desfășurate într-o perioadă foarte lungă de timp. După cum am spus și mai sus, acestea nu sunt atât expresia intenției de a ne învăța istorie, cât mai degrabă, ele au un rol formativ, de a ne învăța cum să ne comportăm în viață și de a ne dăruie căi de gândire justă, care rezultă din aceste evenimente descrise în carte. De exemplu, detaliile descrierii amănunțite a formei de dispunere a triburilor în tabără, de la începutul cărții. De aici noi învățăm că centrul taberei este zona privilegiată a locașului cortului, iar fiecare trib are locul lui în jurul cortului. De aici deducem că această tabără enormă nu era o tabără de nomazi, ci este o tabără provizorie a unui popor ordonat, înzestrat cu un protocol precis de comportament pe teritoriul taberei. Fiecare persoană în această tabără își știe locul și funcția.

Datele menționate în carte încep din al doilea an în deșert (datele primului an sunt descrise în Exodul) și sunt următoarele:

Anul doi:

1. **1 Iyyar:** „la întâi ale lunii a doua, în anul al doilea după ieșirea lor din Egipt (Numeri 1:1)
2. **1 Nisan:** „în ziua în care sfârșise Moșe să ridice cortul” (Numeri 7:1). Data exactă apare în Exod 40:17: „în luna întâi, în anul al doilea cortul a fost așezat”. După o ordine cronologică simplă cartea BeMidbar trebuia să înceapă aici.
3. **14 Nisan:** „și au ținut Pesahul (Paștele) în luna întâi în ziua a paisprezecea a lunii” (Numeri 9:5).
4. **14 Iyyar:** „o să-l țină (Pesah Șeni) în luna a doua, în ziua a paisprezecea (Numeri 9:11).
5. **20 Iyyar:** „în anul al doilea, în luna a doua, la douăzeci ale lunii norul s-a ridicat de pe cortul mărturie, și fii lui Israel au pornit” (Numeri 10:11-12). De aici Rași la acest verset deduce că evreii au stat în Sinai un an mai puțin zece zile (de la Roș Hodeș Sivan al primului an după Exod 19:1 până la 20 Iyyar anul al doilea).

Anul doi în deșert se termină în cap.19, iar în cap. 20 este un salt de 38 de ani până la anul 40.

Anul 40:

6. **Nisan:** „și Bnei (fiii) Israel, toată adunarea, au ajuns în pustiul Țin în luna întâi” (Numeri 20:1). Anul nu este menționat aici, dar marii comentatori ca Rași și nepotul lui Rașbam dovedesc că versetul se referă la anul 40, mai ales că în continuarea versetului este vorba despre moartea lui Miryam.
7. **1 Av:** „și Aaron HaCohen s-a suit pe Hor-Hahar (muntele Hor) după porunca lui Adonai și a murit acolo în anul al patruzecilea de la ieșirea lui Bnei Israel din Egipt, în luna a cincea, la întâi ale lunii” (Numeri 33:38).

Cu descrierea fiecărui eveniment în parte ne vom ocupa separat, pericopă cu pericopă.